N°. 71. 1849.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 14 Junij.

Besturen en Administratien.

BEKENDMAKING.

Het PROVINCIAAL GEREGTSHOF in ZEELAND maakt bij deze bekend, dat de Kamer, welke overeenkomstig artikel 17 der Wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie, en artikel 11 van het Reglement op de wijze van Eedsaflegging enz., vastgesteld bij Zijner Majesteits besluit van den 14 September 1838 (*Staatsblad no. 36*) gedurende de Vacantie van den 1 Julij aanstaande tot en met den 31 Augustus daaraanvolgende, belast zal zijn met de afdoening van *spoedvereischende zaken* en van *Strafzaken*, hare *gewone* teregtzittingen zal houden op de navolgende dagen, te weten:

Zaturdag den 7, Maandag den 9,
Zaturdag „ 21, Maandag „ 23 Julij.
Zaturdag „ 4, Maandag „ 6,
Zaturdag „ 18, Maandag „ 20 Augustus.

telkens aan te vangen des voormiddags ten *tien* ure, en dat overmits de eerste gewone Regtsdag voor *Burgerlijke zaken* na de Vacantie zal zijn den vierden *September* dezes jaars.

Middelburg, den 5 Junij 1849.

Gezien door ons Advocaat-Generaal, thans fungerend Procureur-Generaal,
M. VERBRUGGE.

Op last van den Hove,
De Griffier,
J. W. DE BRUYN,
Subst.

MINISTERIE VAN FINANCIEN.

PROVINCIE ZEELAND.

KANTOOR MIDDELBURG.

VERPACHTING.

Op Donderdag den 21 Junij 1849 zal de Ontvanger van de Registratie voor de Geregtelijke Akten, tevens belast met het Beheer der Domeinen te Middelburg, ten overstaan van den Notaris *Dirk Johan van der Horst Serlé* en getuigen, in het *Nederlandsch Logement* in de Abdij te Middelburg, des namiddags ten één ure, in het openbaar verpachten:

De KONIJNENVANGST in de Domaniale Duinen en Duingronden in de Gemeenten *Vrouwe-Polder*, *Biggenkerke*, *Zoutelande* en *Koudekerke*.

De Verpachting zal geschieden voor den tijd van vier jaren, ingaande den 1 Mei 1849.

De conditien en voorwaarden liggen ter lezing ten Raadhuizen der Steden Middelburg, Vlissingen, Vere, Vrouwe-Polder, Biggenkerke, Koudekerke en Zoutelande, alsmede ten Kantore van den Ontvanger en den Notaris voornoemd.

De Ontvanger voornoemd,
W. L. VAN SONSBEECK.

AANBESTEDING.

De DIRECTIE der *Breede Watering bewesten Yerseke* (District Goes), zal op Woensdag den 20 Junij 1849, des namiddags ten 3 ure, in 't Gemeentehuis te WEMELDINGE, trachten aan te besteden:

1. Het *verhoogen* en *verzwaren* van twee Perceelen ZEE-DIJK, onder de Gemeente Wemeldinge, in Dijkpaal No. 34 à 38.
2. Het *afnemen* van het *binnen-beloop* van een eind ZEE-DIJK, in Paal No. 51 à 54, en het daarmede verhoogen van den Dijk aldaar.

Waarvan de aanwijzing zal plaats hebben ten dage der Aanbesteding, des voormiddags 8 ure, te beginnen in Dijkpaal No. 34.

Namens de Directie voornoemd,
De Ontvanger-Griffier,
KAKEBEEKE.

REVACCINATIE.

Naar aanleiding van de aankondiging, geplaatst in de Courant van 5 Mei ll., worden de Inwoners van de Wijken H. en L. en de Buitenwijken R. en S. verwittigd, dat de Commissie ter Revaccinatie hare zitting houden zal in het *Burger Weeshuis*, op Zondag den 17 Junij aanstaande, des namiddags tusschen vijf en zes ure.

WELDADIGHEID.

Middelburg, den 11 Junij 1849.

DIAKENEN der *Ned. Hervormde Gemeente* alhier maken dankbaar melding eener gift van *vijf Gulden* in goud, onder het woord *dankbaarheid*, ontvangen in de collecte bij de voormiddag-godsdienst in de Oostkerk.

Diakenen voornoemd,
I. DE BROEKERT, Praeses.
Cs. NUIJS, Scriba

Binnenlandsche Tijdingen.

MIDDELBURG, den 13 Junij.

De 29ste verjaardag van 's Konings Broeder, Z. K. H. Prins *Hendrik*, is heden alhier op de gewone wijze gevierd.

Morgen avond (14 junij) van 7 tot 8½ ure zal het korps muziekanten der schutterij, tusschen de Seis- en Noordpoorten, muziek maken.

— Z. M. de Koning is den 10 dezer, en H. M. de Koningin, met de jonge Prinsen, zijn den 11, uit de residentie naar het Loo vertrokken, tot bijwoning der feesten die aldaar zullen worden gehouden.

H. M. de Koningin-Moeder heeft eene som van ƒ 2500 ten behoeve der noodlijdenden te Grafhorst geschonken.

Z. M. heeft benoemd tot kommandeur der orde van de Eikenkroon, den heer *J. W. L. van Oordt*, 1sten ingenieur der marine.

Bij besluit van den 10 dezer, heeft Z. M. tot ridder der militaire Willems-orde 4de klasse benoemd den gepasporteerden serjant *R. Hefty*, en zulks ter zake van het door hem in 1830 gehouden gedrag.

— Bij besluit van den 29 maart ll. heeft Z. M., op het request van *Simon Prins* c. s., bewilliging verleend tot het oprigten van eene naamlooze vennootschap, getiteld Kanaal en Zaan Verbinding-Maatschappij.

— Uit *Utrecht* den 8 dezer wordt gemeld:

„ De inwijding van het nieuwe kerkgebouw voor de Nederlandsche Israëlitische gemeente aldaar heeft heden met veel plegtigheid, overeenkomstig de gebruiken hater godsdienst, plaats gehad. De kerk of synagoge is eenvoudig doch fraai gebouwd, en was voor de inwijding met vlaggen en guirlandes met smaak versierd. De Arke, het Voorhangsel, de Bima, even als de vijf metalen kroonen voor gazlicht, zijn een waar sieraad in dezen tempel."

— De *Staatscourant* deelt een berigt mede van den 26 mei jl. uit Bergen in Noorwegen, waarin onder anderen voorkomt, dat de aldaar aangekomen vrachtzoekende Hollandsche schepen tot dien tijd aannemelijke vrachten naar de Oostzee hadden gevonden, en dat dit waarschijnlijk ook het geval zou zijn met die schepen, welke later met hetzelfde doel aldaar mogten aankomen. — De vischvangst in de Noordlanden was gedurende den afgeloopen winter zeer gunstig geweest, zoodat men verwachtte, dat de voorraad van visch en traan aanzienlijk zou worden.

— Men verneemt, dat het aantal buitenlandsche turfgravers en grasmaaijers hier te lande dit jaar veel minder is dan vroeger. De vermoedelijke oorzaak hiervan is Duitschlands verwarde toestand, waardoor ook vele rustige burgers onder de wapens staan, of niet van huis durven. Dit geeft den inlandschen arbeider gelegenheid, zich meer en meer op werkzaamheden toe te leggen, die tot dusver meestal door vreemdelingen werden verrigt.

— Volgens berigten uit Amsterdam, Leyden, Delft, Rotterdam, Dordrecht, en ook uit Groningen, blijft aldaar de cholera in meerdere of mindere mate heerschen.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van maandag 11 junij.*

In deze zitting is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, omtrent het heffen van buitengewone opcenten in de provincie Noord-Braband. Verzending naar de afdeelingen.

Is ontvangen eene missive van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij kennis gegeven wordt van het overlijden van den raadsheer mr. *A. Z. Hanlo*, en waarbij tevens eene lijst van zes candidaten wordt medegedeeld, ten einde daarop zoodanig acht te slaan, als de Kamer dienstig mogt oordeelen. Op die lijst zijn geplaatst de navolgende heeren: 1. jhr. mr. *G. A. Meiort*, raadsheer in het provinciaal hof van Zuid-Holland; 2. mr. *P. G. Sevenstern*, procureur-generaal bij het hof van Groningen; 3. *J. B. van Son*, oud minister voor de zaken der Roomsch-Katholijke eeredienst; 4. mr. *H. H. Geradts*, vice-president van het hof in Limburg; 5. mr. *J. N. J. Heerkens*, kantonregter te Zwolle, en 6. mr. *J. W. van Romunde*, raadsheer in het hof van Noord-Holland. — Wordt besloten deze lijst te doen drukken en ronddeelen en in eene volgende zitting den dag te bepalen, waarop de lijst van vijf candidaten, tot aanvulling der vacature, zal worden opgemaakt.

Zijn ingekomen onderscheidene verzoekschriften, ten aanzien van het inkomen der Kroon en betrekkelijk de kieswet. Verzending naar de commissie *ad hoc*.

Is ontvangen, van wege het hoofdbestuur der maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, een exemplaar van een door haar uitgegeven werk, getiteld: *Geschiedkundig overzigt van het lager onderwijs in Nederland.* Plaatsing in de boekerij.

De voorzitter geeft kennis dat door de afdeelingen tot rapporteurs voor het ontwerp, nopens het inkomen der Kroon, zijn benoemd de heeren *Wichers*, *Donker Curtius*, *van Doorn*, *Dommers van Poldersveldt* en *Nedermeijer van Rosenthal*.

De heer *van Eck* wenscht dat, naar aanleiding van een in de *Nieuwe Rotterdamsche courant* geplaatst berigt, aan de ministers van oorlog en marine vragen zouden worden gerigt, betrekkelijk het niet decoreren van een geacht officier, omdat deze geoordeeld heeft, zich met de zienswijze der Regering niet te kunnen vereenigen.

De heer *Sloet tot Oldhuis* heeft het doen dier vragen bestreden, omdat het, naar zijn oordeel, tot het prerogatief der Kroon behoorde, te beslissen, wie al dan niet gedecoreerd moest worden.

Na eenige woordenwisselingen deswege wordt in omvrage gebragt, of de Kamer verlof verleend tot het doen der vragen, door den heer *van Eck* aangeduid.

Met eene meerderheid van 48 tegen 4 stemmen wordt beslist dat dit verlof *niet* zal worden verleend.

Voor hebben gestemd de heeren *Westerhoff*, *Wijnaendts*, *van Doorn* en *van Eck*.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

— In artikel 1 van het bij de Tweede Kamer ingekomen ontwerp van wet, *tot voorziening omtrent de Kroondomeinen*, worden de goederen, tot kroondomeinen door Koning *Willem II* in 1848 aan den Staat teruggegeven, opgesomd. Art. 2 bepaalt dat de Koning de inkomsten dezer domeinen geniet en de daarop drukkende lasten draagt. De kroondomeinen zijn, luidens art. 3, onvervreemdbaar; echter met eenige uitzonderingen, in art. 4 vermeld, en worden beheerd door eenen administrateur, door den Koning te benoemen.

Het inkomen der Kroon.

Onder dit opschrift leest men in het Utrechtsche dagblad *de Nederlander* het volgend hoofd-artikel:

„ Het wets-ontwerp tot regeling van het inkomen der Kroon, thans bij de Tweede Kamer ingekomen, is, zoo meldt men ons, ook bij de leden dier vergadering over het algemeen met veel genoegen ontvangen. Trouwens het moet bij de vertegenwoordigers, zoowel als bij de Natie zelve, een hoogst aangenamen indruk maken, te zien, hoe de Vorst zelf eene zoo aanmerkelijke vermindering, nagenoeg een derde van zijn inkomen verlangt. Die besparing van vier tonnen gouds, reeds op zichzelve niet onbelangrijk, wordt van nog meer beteekenis, als een uitstekend blijk van 'sKonings gezindheid, om, zijner zijds, al wat mogelijk is, tot de noodzakelijk geworden bezuiniging onzer uitgaven toe te brengen. Het hoofd van den Staat zal zich op het door hemzelven gegeven voorbeeld kunnen beroepen, als hij van zijne ministers eene beleidvolle bezuiniging verlangt. Het is te hopen, dat het offer, hetwelk de Koning zich getroost, hem niet buiten staat zal stellen op eene waardige wijze den luister der Kroon te handhaven. Wij gelooven, dat zulks mogelijk zijn zal, maar, zoo als wij de voorgestelde vermindering, die van 'sVorsten belangeloosheid getuigt, wenschelijk achten, zoo zouden wij het betreuren, dat zich daarentegen eene enkele stem verhief. Wij vertrouwen dat zulks het geval niet zijn zal. Zoodanige stem zou inderdaad eene stem des roependen in de woestijn zijn. Zij zou geen weerklank vinden en geen tegenspraak verdienen."

Buitenlandsche Tijdingen.

Duitschland. — *Posen 6 junij.* Men verhaalt dat in den kreits Czarnikow eene wijd vertakte zamenzwering, of zoo men liever wil, verbond ontdekt is geworden. Zoo moeten bij zekeren grondeigenaar 24 nieuwe metalen zesponders gevonden zijn, benevens twee centenaars lood en een grooten voorraad buskruid.

— De keizer van Rusland moet, voor zijn laatste vertrek uit Petersburg, de Russische en Poolsche bisschoppen bij zich ontboden hebben. Op hunne verklaring, dat zij op den weg des geloofs, der liefde en overtuiging het volk tot rust en gehoorzaamheid zouden aansporen en den geest van regeringloosheid zouden trachten te onderdrukken, had de keizer gezegd, dat al de onlusten en verwarringen, die thans het westen beroeren, alleen voortvloeiden uit het ongeloof. Alleen in Rusland heerschte nog geloof, zeide de keizer, en hij hoopte dat dit daar duurzaam zou blijven bestaan. De keizer voegde er bij, dat al wat men in het buitenland gezegd had van zijn streven, om een nieuw Katholijk geloof te vestigen, een louter verzinsel was en dat hij hooit daaraan gedacht had.

Weenen *6 junij.* Omtrent de krijgsverrigtingen in Hongarije heeft men heden niets naders vernomen. De in het noorden bijeentrekkende Russische troepen gaan met zoo veel geheimzinnigheid te werk, dat men moeijelijk van den waren stand van zaken onderrigt kan worden. Het schijnt echter dat de buitengewone hitte de bewegingen dier krijgsmagt nog al vertraagt.

— De minister president *von Schwarzenberg* heeft gisteren al de ambtenaren van zijn departement bijeen geroepen en, na het houden van eene lange toespraak, verklaard te weten, dat er verraders onder hen waren. Inderdaad werden na den afloop dezer bijeenkomst twee beambten in hechtenis genomen, welke men zegt, dat in verstandhouding stonden met de Magyaren.

— *Kossuth* moet reeds te Pesth aangekomen zijn, en daar van het balcon van het raadhuis eene zijner hoogdravende redevoeringen hebben uitgesproken. Men zegt, dat hij bij deze gelegenheid den Hongaarschen koningsmantel droeg; ook de kroon van den H. Stephan voerde hij met zich, doch liet dezelve naar Ofen overbrengen. Overigens schijnt de agitator niet veel vertrouwen te stellen in den landsvrede, daar hij na een oponthoud van 48 uren, in allerijl uit Pesth weder naar Debreczin vertrok.

— In Hongarije vervaardigt men ducaten en andere munten uit gouden en zilveren kerksieraden, welke de gemeenten goed- of kwaadschiks verpligt zijn te leveren. Men zegt dat reeds voor eene waarde van 22 millioen gl. op die wijze ontvangen is.

Stuttgart 7 junij. Morgen zal de nationale vergadering geen zitting houden, waarschijnlijk omdat de president van de kamer der standen, den president der nationale vergadering heeft te kennen gegeven, dat de vergaderzaal der standen voortaan niet meer ten behoeve van de zittingen der nationale vergadering kon afgestaan worden.

De bevolking dezer stad heeft het besluit der nationale vergadering van gisteren, de benoeming van een regentschap, alles behalve gunstig opgevat en ziet met groote belangstelling te gemoet, wat onze regering besluiten zal. Men is algemeen van oordeel, dat laatstgenoemde de tegenwoordige nationale vergadering niet langer zal erkennen. *Becher*, lid der provisionele regering, een jong man van veel talent en een vast karakter, die op de volksvergaderingen des lands een grooten invloed uitoefent, zal alles in het werk stellen, om zijne tegenwoordige functies, in den zin zijner partij, met roem te vervullen. Eene groote belemmering is voor de vergadering, dat zij geheel van geld ontbloot is. Zij heeft onze regering om een voorschot van ƒ 20,000 gevraagd, doch op dit verzoek een weigerend antwoord bekomen.

Berlijn, 8 junij. De onderhandelingen omtrent den vrede met Denemarken schijnen eene schrede voorwaarts gedaan te hebben. Men schijnt het omtrent den grondslag eens te zijn geworden. De zaak wordt thans in het diepste geheim behandeld.

Door de militaire overheid is de termijn tot uitlevering van nog achtergehouden wapenen enz. op nieuw tot heden avond verlengd, met bedreiging echter, dat elk, die daarna in het bezit derzelven nog gevonden wordt, voor den krijgsraad zal gesteld worden.

Frankfort 9 *junij*. Van goederhand wordt verzekerd, dat in de nabijheid dezer stad een legerkamp van omtrent 20,000 man zal worden bijeengebragt, hetwelk als reserve zal dienen voor het leger, hetwelk bestemd is, om de orde in Baden te gaan herstellen. Men meent, dat deze uitgebreide krijgstoerustingen geenszins als nutteloos of overbodig te achten zijn, vermits alle reizigers, welke uit Baden komen, eenstemmig verzekeren, dat al de weerbare manschap in dit groothertogdom onder de wapenen is geroepen en men zich op eenen hardnekkigen tegenstand behoort voor te bereiden. Naar deswege gedane opgaven te oordeelen, zouden tusschen Manheim, Heidelberg en de Hessische grenzen niet minder dan 36 à 40,000 gewapende mannen verspreid zijn, welke grootendeels uit linie-troepen, burgerwacht en vrijkorpsen bestaan. De geheele strijdbare en gewapende manschap wordt (denkelijk zeer overdreven) op 150,000 man begroot.

In Rijn-Beijeren is de toestand minder verontrustende. Het ontbreekt daar aan wapenen en in verscheidene streken heeft zich reeds tegenstand tegen de bevelen van de door het aan het hoofd staande regerings-commissie geopenbaard.

Men heeft in sommige dagbladen verkondigd, dat, ten gevolge eener in Rusland ontdekte zamenzwering, zoo in Moscou, als in Petersburg, een min of meer aanzienlijk aantal personen gevangen zoude zijn gezet. Lieden, die onlangs lijk van daar zijn gekomen, verzekeren niets dergelijks te hebben kunnen bespeuren.

Homburg 7 *junij*. De koning van Denemarken heeft de nieuwe constitutie aangenomen, en zulks in de vergadering van den rijksdag verkondigd.

Van de Russische vloot is nog niets vernomen. Men schijnt zelfs nog geen berigt te hebben, dat zij is uitgeloopen, om herwaarts te stevenen.

Nog heeft men geen berigt, dat de Pruissen Aarhuus op nieuw hebben bezet.

Italie. — De meeste belangstelling is thans op het lot van den Romeinsche staat gevestigd en plaatst andere belangen op den achtergrond. De laatste tijdingen van Rome geven wij hieronder uit Parijs.

Of Ancona reeds door de Oostenrijkers is ingenomen, wordt wel verondersteld, maar nog niet bevestigd. Dit laatstent Venetie is dit het geval. Volgens tijding uit Turin heeft het Sardinisch gouvernement eene leening van 30 millioen aangegaan, waaruit men besluit, dat de vrede met Oostenrijk is gesloten. Koning *Victor-Emanuel* neemt toe in bestelling.

Frankrijk. — *Parijs* 9 *junij*. In de tegenwoordige wetgevende vergadering hebben thans de onderstaande voormalige pairs zitting: generaal *Subervie*, *Suchet d'Albufera*, *Beugnot*, *de Broglie*, *de Crouseilhes*, *Curial Dombray*, *Daru*, *Ch. Dupin*, generaal *Fabvier*, *de Flavigny*, generaal *Gourgaud*, generaal *d'Hautpoul*, *d'Houdetot*, *Victor Hugo*, *Kératry*, *de Lagrenée*, *Ney de la Moskowa*, *de Lariboissière*, *de la Roche Jacquelin*, *de Lauriston*, *Mathieu de la Redorte*, *Molé*, *Montalembert*, *Lannes de Montebello*, generaal *Ornano*, *Tupp*, *Pasy*, *Piscatory*, generaal *Rapatel*, *Raven*, *Sauvaire-Barthelemy*.

Men telt nu in de wetgevende vergadering 344 leden van de nationale vergadering, 47 van vroegere kamers, waaronder 3 uit kamers der restauratie, en 353 geheel nieuwe leden.

— De cholera blijft hier steeds heerschen. De maarschalk *Bugeaud* is sedert de laatste drie dagen weder ingestort en zijn toestand is zoodanig verergerd, dat men ten ernstigste voor zijn leven beducht is. Hij heeft bezoeken erlangd van den aartsbisschop *Sibour* en den voorzitter *Lodewijk Napoleon*. De president heeft zich gedurende een geruimen tijd met den grijzen krijgsman onderhouden. De laatste heeft duidelijk te kennen gegeven, dat hij gevoelde, dat zijn einde naderde en den voorzitter nogmaals op het hart gedrukt, dat hij eene heilige roeping te vervullen had, namelijk de redding van Frankrijk. De maarschalk heeft onbewimpeld te kennen gegeven, dat hij een diep leedwezen gevoelde, daartoe niet meer te zullen kunnen medewerken, maar dat de voorzitter gewisselijk zou slagen, indien hij zich steeds de ondersteuning bleef verzekeren van alle vrienden van het orde. De president en al de omstanders zijn diep ontroerd geweest gedurende dit gesprek.

Maandag zal eene plegtige godsdienstoefening plaats hebben om het einde van de besmettelijke ziekte van den Hemel af te smeken.

Parijs 10 *junij*. De maarschalk *Bugeaud* is gisteren morgen ten 6 ure voor het geweld der ziekte bezweken. De dood van dezen beroemden krijgsheld verwekt algemeene droefheid zelfs bij zijne staatkundige tegenstanders. Hij deed zich te midden der talloze moeijelijkheden waarin Frankrijk zich bevindt steeds gevoelen, daar die veldheer bestemd scheen te zijn om zijn vaderland nog gewigtige diensten te bewijzen. De maarschalk was grootkruis van het legioen van eer; hij was den 15 oct. 1784 te Limoges geboren en dus 64 jaren oud; zijn vader behoorde tot den adelstand en zijne moeder tot eene der voornaamste Iersche familien. Hij trad in 1804 bij de keizerlijke garde als grenadier vrijwilliger in dienst, en klom door zijn moed en uitmuntend gedrag tot den hoogen rang dien hij in het leger bekleedde. In 1840 werd hij tot gouverneur-generaal van Algerie benoemd; zijne wapenfeiten in Afrika zijn bekend; koning *Lodewijk Philips* benoemde hem tot hertog van Isly.

Eindelijk zijn er zeilige tijdingen wegens Rome ontvangen door een rapport van den generaal *Oudinot*, dat door het bewind is medegedeeld. Daaruit blijkt dat de aanval tegen de aangelegde buitenwerken, den 3 junij, 's morgens om 3 ure is begonnen; van wederzijde is hevig gevochten, maar alle stellingen zijn door de Franschen veroverd, onder andere de Villa Pamphili die zeer versterkt was. De belegeraars hadden dus het geheele beheer over de stad, tegen welke de dadelijke aanval den 4 moest geschieden.

— Over Marseille heeft men tijding van aldaar den 6 dezer, des avonds, het gerucht liep, dat Rome na een gevecht en bombardement van 14 uren door de Franschen was ingenomen; de meeste punten waren met de bajonetten vermeesterd.

— Men leest in *l'Estafette*: Zoo wij wel onderrigt zijn, waren de president der Republiek, de ministers en de generaal *Changarnier* heden te 11 ure bij den maarschalk vereenigd; en zonden hem het innemen van Rome door onze troepen hebben bekend gemaakt; deze tijding zou het gouvernement door buitengewone gelegenheid dezen nacht ten één uur hebben ontvangen."

Het is te verwachten dat indien de ontvangene tijdingen in de vergadering der wetgevende magt zullen ter kennis worden gebragt, dit weder tot allerontstuimigste uitvallen zal aanleiding geven, immers laat zich dit voorspellen uit de buitensporige taal der zoogenaamde roode dagbladen, waarvan eenige openlijk den opstand prediken. *La Presse* en *le Siècle* voeren wel meer gematigden toon, maar verklaren dat er van de zijde van het ministerie in de Romeinsche zaak schending der constitutie heeft plaats gehad. Overigens hebben 122 leden der bergpartij een adres aan de Duitsche democratie geteekend en publiek gemaakt; nog nimmer was de oppositie zoo overdreven opgewonden.

Het bewind neemt maatregelen om krachtig tegenstand te bieden, ingeval eir uitbarsting in het openbaar de rust mogt storen.

De aanstaande beraadslagingen in de zitting der wetgevende magt, zullen waarschijnlijk de duisterheid ophelderen, die nog over de zending van de heer *de Lesseps* naar Rome verspreid ligt. Die zitting wordt met bekommering te gemoet gezien.

De heer *Léon Faucher* vertrekt naar de wateren van Bonnes in de Pyreneën. De heer *Ledru Rollin* is hersteld, en heeft reeds zijne staatkundige vrienden in zijn salon ontvangen.

Belgie. — De koninklijke familie is de feesten te Luik gaan bijwonen, en wordt daar met de meeste geestdrift ontvangen en luisterrijk onthaald.

EFFECTEN-NOTERING te *Amsterdam*, 13 *Junij*.
Nederl. Werkelijke Schuld $2\frac{1}{2}$ pct. $48\frac{3}{4}$ à $49\frac{1}{16}$, gebl. 49. Dito 3 pct. $57\frac{1}{4}$ à $57\frac{1}{2}$, gebl. $57\frac{1}{2}$. Dito 4 pct. $75\frac{1}{2}$ à 76, gebl. $75\frac{1}{2}$. Handel-maatschappij 146 à $146\frac{1}{4}$, gebl. $146\frac{1}{4}$.

Zie de ingezonden stukken enz. in het Bijblad, *tot deze courant behoorende, dat gratis aan de geabonneerden wordt afgeleverd.*

Advertentien.

Getrouwd: J. J. DE MAAGD
en
MIDDELBURG G. VAN PUFFELEN.
den 13 Junij 1849.
Algemeene kennisgeving.

Getrouwd: A. H. VAN AGTEN
en
MIDDELBURG M. T. BALLIÈRE.
den 13 Junij 1849.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed mijn jongste KINDJE, oud ruim zes maanden.
GROEDE M. M. LUCIEER,
den 9 Junij 1849. *Genees-, Heel- en Vroedmeester.*
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, aan de gevolgen eener ziekte van weinige dagen, mijne geliefde Echtgenoote, DINA ADRIANA BOSSCHAART, innig betreurd door hare Betrekkingen, mij nalatende drie Kinderen, die de grootte van hun verlies niet kunnen beseffen.

Werd zoo de vreugde over hare gelukkige herstelling uit het Kraambed in droefheid veranderd, de gedachte troost ons, dat zij het Godsrijk is ingegaan.
ROTTERDAM H. L. DE BEL.
den 9 Junij 1849.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van 69 jaren, aan verval van krachten, onze Tante, CATHARINA MARTIJN.
ST. LAURENS J. M. DE RUYTER.
den 12 T. DE RUYTER, geb. HAGE.
Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

De ondergeteekenden betuigen hunnen dank, ook namens hunne Kinderen en Behuwd Kinderen, voor de belangstelling aan hen betoond ter gelegenheid hunner 50JARIGEN ECHTVEREENIGING, op den 11 dezer.
P. SOUTE en A. KOOMAN.

DIRECTEUREN der COMMERCIE-COMPAGNIE te *Middelburg* brengen bij deze ter kennis van de Aandeelhouders in die Compagnie, dat in de laatstgehoudene Algemeene Vergadering van Hoofd-Participanten, onder meerder, is besloten, tot eene Uitdeeling van EEN PERCENT, over het Boekjaar 1848, en dat de Boekhouder tot betaling daarvan zal vaceren, van den 16 Junij aanstaande, telkens des Woensdags en Zaturdags, van des morgens negen tot des middags ten twaalf ure.

De ondergeteekende, voornemens zijnde op Maandag den 18 Junij 1849 zijn WINKEL in GAREN, BAND en SAAIJET te openen, in het Huis vroeger bewoond door de Wed. *A. Slaakweg*, in den Langendelft, Wijk H. No. 4, geeft hiervan bij deze kennis en verzoekt een ieders gunst en recommandatie, belovende eene prompte en civiele bediening.
Middelburg, 14 Junij 1849. J. J. DE MAAGD.

Gekookte HAM, gerookt SPEK, WORST enz., tot verminderden prijs, bij *van der Harst*, Langevijle.
NB. Bij denzelven is een BOVENHUIS te huur.

De Notaris Mr. *K. Wagtho*, residerende te Tholen, zal, ten versoeke van Ambachtsheeren van Vossemeer en Vrijberghe, op Zaturdag den 16 Junij 1849, des voormiddags ten 10 ure, in de Herberg van den Heer *D. J. Ampt*, te OUD-VOSSEMEER, veilen en verkoopen: ruim 82 Bunders zwaar KOOLZAAD, in achttien Perceelen; ruim 40 Bunders WINTERGARST; ongeveer 11 Bunders ROGGE, en $1\frac{1}{2}$ Bunder KLAVERS TE VELDE, staande in den bedijkten Hollaren-Polder, nabij Oud-Vossemeer, Provincie Zeeland.

De aanwijzing zal vijf dagen te voren geschieden, door den Opzigter in den Polder; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer *W. J. van Voorst Catshoek*, te Tholen, en voormelden Notaris. Brieven franco.

OPENBARE VERKOOPING VAN KOOLZAAD.

Op Maandag den 18 Junij 1849, des voormiddags ten 9 ure, zal, ten overstaan van den Notaris *L. van der Moer*, residerende te Colijnsplaat, gepresenteerd worden te verkoopen 230 Bunders uitmuntend wassend KOOLZAAD, staande in den *Onrustpolder*, Eiland Noord-beveland, Provincie Zeeland, en zulks in zoodanige Kavels, als op het terrein zijn afgebakend, en waarvan de aanwijzing zal plaats hebben door de Opzigters in gezegden Polder; terwijl men zich voor de Verkooping vereenigen zal in het Paviljoen van genoemden Polder.

Nadere informatien zijn bij voorschreven Brieven te bekomen bij de Heeren *Z. Snijder*, te Middelburg, en *A. A. Mooijman*, te Colijnsplaat.

VERKOOPING aan het Nieuwe Verkoophuis, op Maandag den 18 Junij 1849, van eene aanzienlijke partij goede MEUBELEN, bestaande in Kabinetten, Boekenkast, Ledekant, Commode, Uittrek- en andere Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Bedden, Porcelein, Koper, Tin, IJzer, Blik- en Aardewerk, en hetgeen verder zal worden bijgebragt. Zaturdag den 16 voor een ieder te zien.

VERKOOPING te WESTKAPELLE aan den Dijk, op Dingsdag den 19 Junij 1849, des voormiddags 10 ure, van eene aanzienlijke partij AFBRAAK, bestaande in DEELEN, RIBBEN, PLATEN, PLANKEN, KOZIJNEN, DEUREN, RAMEN en schoongemaakte METSELSTEEN.

Men zal op Dingsdag den 19 Junij 1849, des morgens 10 ure, ten overstaan van den Notaris *D. J. van der Horst Serlé* en getuigen, in de lange Noordstraat, Wijk I. No. 328, verkoopen aan zindelijken INBOEDEL, bestaande in een Chiffonnieren Kabinet, eene Notenhouten Spiegel-Bureau, een Cylinderkasje, uittrekkende, ronde, Speel-, Penant-, Schrijf- en andere Tafels, Stoelen, Spiegels, Ledikanten, Bedden met toebehooren, Mans-Kleederen, gemaakt Goud en Zilver, Servetten, Glasgordijnen, eene Tafel- en een Hangklok, Japansche en andere Porceleinen, Roomkleur, Glas- en Verlakwerk, Koper, Tin, Blik en IJzerwerk, een Bascule, eene Pers, twee Schermen, een Kagchel, twee Fornuizen, een Watervat, een Kruiwagen, Matten, Vloerkleeden en hetgeen verder zal worden vertoond.

Voorts op Woensdag den 20 Junij, in te gaan in het Kerspel, eenige SCHILDERIJEN, PRENTEN, TEEKENINGEN, eene BEELDEN-GROEP en wat verder zal worden aangeboden.

Alles op Maandag den 18 te voren, des morgens van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 6 ure, te zien.

De Notaris *P. van de Graft* zal, op Dingsdag den 3 Julij 1849, des morgens 10 ure, op de Gemeente van OOSTKAPELLE, in de Herberg aldaar, bewoond door *J. Kooman*, publiek aan den meestbiedende presenteren te verkoopen eene HOFSTEDE, met Huizing, Schuur en verderen Timmer, bewoond door de Erven van de Weduwe *P. de Kam*, met de Nombre van 69 Roeden 60 Ellen LANDS, staande en gelegen op de Gemeente van Oostkapelle; en daarna acht Perceelen BOUW- en WEILANDEN, te zamen groot 13 Bunders 16 Roeden 48 Ellen, gelegen onder de Gemeenten Oostkapelle en Aagtekerke.

De voorschrevene Hofstede met gemelde Perceelen, bij de biljetten breeder omschreven, zullen eerst elk afzonderlijk en daarna in eene massa worden gepresenteerd. De Kadastrale kaart van gemelde Hofstede en Landen, is van heden af te bezigtigen ten Kantore van gemelden Notaris, bij wien alle verdere inlichtingen te bekomen zijn.

Voorts zal gemelde Notaris, op Woensdag den 4 Julij 1849, des morgens negen ure, op bovengemelde Hofstede, publiek aan den meestbiedende presenteren te verkoopen: 2 PAARDEN, oud 14 en 23 jaren, 5 Melkkoeijen, 1 Vare Koe, 2 Vaarsen, 1 Stierkalf, 2 Geiten, 2 Varkens, 50 Hoenders en 1 Haan; 5 WAGENS in soort met hun toebehooren, 1 Driewielskar, 2 Ploegen in soort, 2 Eggen in soort, 2 Veldgangen, 1 Sleepdeur en Voorsteper, 1 Leggergang, 1 Windmolen, 1 Kornet, Zeisen en Mes, Geerselstoel en Steen, 1 Kruiwagen, Heuldeelen, een partij groene MUTSAARDS, Rijshout, Spaanders en Snijstroo; voorts eene groote partij BOUW-, MELKERS- en ZOLDER-GEREEDSCHAPPEN, mitsgaders MEUBELAIRE GOEDEREN, bestaande in eene bruine Kas, Tafelkasje, eene Klok, Tafels, Stoelen, Spiegels, Koper, Tin, Blik en IJzerwerk, eene partij Porcelein, Bedden met hun toebehooren, eene partij SPEK en wat meer zal worden gepresenteerd.

Dingsdag avond is verloren, denkelijk op het Molenwater, de SLEUTEL van eene Huisdeur; die dezelve bij de Uitgevers dezer Courant terug brengt, zal eene belooning ontvangen.

De ondergeteekende heeft de eer zich aan hare Begunstigers aan te bevelen in het Lesgeven van alle VROUWELIJKE HANDWERKEN.
Op den Dam, F. 4. K. F. EIFF.

G. MOORMAN, wonende in de lange Noordstraat, C. No. 39, biedt zich aan tot het TAFELBEDIENEN.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

N°. 71*. 1849.

BIJBLAD VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT

van Donderdag 14 Junij.

Ingezonden Stukken.

Pauperismus.

Met hooge belangstelling zal menig welgezinde in de Midd. courant (no. 69) gelezen hebben het artikel over het Pauperismus, waarin de schrijver op afdoende wijze grondige schetsen geeft van de verarming en derzelver oorzaak, en van den zedelijken achteruitgang ook onzer natie, en tevens op het eenige middel wijst, waardoor de toeneming dezer maatschappelijke kwaal zoude kunnen worden gestuit.

Het ongeloof, vreemd van de openbaring, of altijd uitgaande uit grondstellingen welke in strijd zijn met hetgene deze leert, zoekt steeds de volmaakbaarheid der menschen uit de ontwikkeling van hetgene men zijnen zedelijken aanleg noemt, en waarvan men dan in deszelfs eindelijke consequentie die perfectibiliteit van het menschelijk geslacht uit en door zichzelven verwacht.

Onderscheidene philosophen, ook der vorige eeuw, dweepten met deze onderstelling, waarop ook nog tegenwoordig velen steunen. Doch de ongenoegzaamheid, of laat ik liever zeggen de verderfelijkheid dezer ongeloovige philosophie, zoo wel als van die eener afgetrokkene zedeleer, zijn reeds aan het licht gekomen, en vinden, zoo als de schrijver te regt oordeelt, eene schrikbarende oplossing in de schandalen en opstanden, met vertreding van alle gezag, waardoor half Europa wordt geteisterd.

Dat het menschelijk hart is verdorven geworden, van nature afkeerig van het goede en geneigd tot het kwade, is eene leer niet uit de menschen maar het is het woord van Gods openbaring, volgens hetwelk ook alle goede gave van boven komt, en dus ook van daar alleen verwacht moet worden; en alle zedelijke verbetering, welke niet langs dien weg gewrocht wordt, is een gebouw op een' zandgrond opgetrokken en hetwelk bij het uitbreken van orkanen en waterstroomen in puin storten zal.

Of, volgens den schrijver, de maatschappij van landbouw haren werkkring al of niet te buiten ga, met bemoeijingen van onderzoek naar den toestand der arbeidende klasse, en naar de middelen tot verbetering van derzelver lot, willen wij nog niet beslissen, liever willen wij aannemen, dat dit genootschap, welks leden toch tot de Christelijke kerken behooren, [illegible] deszelfs beoogd doel de verbetering van landbouw en [illegible] [illegible] wijsheid en [illegible], datgene wat de koninklijke wijze, „het beginsel der wijsheid" noemt. Zonder dit toch, zouden de pogingen dier maatschappij veel meer afbreken dan opbouwen. En wenschelijk is het, dat hetgene bij hare aanstaande algemeene vergaderingen moge worden behandeld, de heilige blijken van die wijsheid drage.

De bovengedachte schrijver geeft onder anderen een' belangrijken wenk daarin, dat men niet alle verbetering op de pogingen van genootschappen moet laten aankomen, of daarvan zeer veel verwachten; en zekerlijk hebben die genootschappelijke plannen en voornemens, in verhouding van hetgene zij wel zouden doen verwachten, steeds weinig gevolg. Een iegelijk werke dus al vast in zijne eigene omliddelijke omgeving, zijn huisgezin, zijne onderhoorigen enz., dat is ook de natuurlijke gang van alle ontwikkeling en leven. Niet ten onregte, helaas! vergelijkt de schrijver verder het waarachtig levend christendom bij een legerkamp, dat tot binnen de muren der kerkgebouwen is teruggedrongen, zoo dat niemand zich uit dit kamp meer schijnt te mogen begeven, zonder zijn uniform verwisseld en zijne' wapenen afgelegd te hebben. En dat is juist het ongeluk der burgermaatschappij, want daardoor wordt ook het eenig bederfwerend beginsel daaraan onttrokken. „Indien het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden, het deugt nergens meer toe." ..... Vreesselijk beginnen dan ook de natien daarvoor te boeten.

Mogt men hierbij eens stilstaan, en, als eerlijk man, ook in het maatschappelijk leven, uitkomen voor hetgene men, door kerkgang en het waarnemen van andere kerkelijke godsdienst-pligten [illegible]; en alzoo niet christen binnen de kerk en heiden op de straat, maar overal, in genootschappen, vereenigingen, ook in maatschappijen van landbouw, huldigen dien eenigen Naam, welke ter zaligheid gegeven is. Dan zoude men ervaren, dat de godzaligheid tot *alle dingen* nut is; dat ze den arbeider in zijnen nederigen werkkring, zoo wel als den koning in zijn vorstelijk gezag, tevredenheid en moed schenkt; dat zij ware verlichting des verstands geeft, den wil heiligt, en alle werk en wetenschap dienstbaar maakt aan de eere Gods en daarbij ook tot welwezen der menschen. Dan zoude ook weder eene versche levenskracht de natien doorstroomen; de krankheid der armoede worden gelenigd en genezen, en de broeinesten van ontevredenheid en oproer worden weggeruimd.

Indien iemand dit nog mogt betwijfelen, hij ga slechts rond en bezoeke, in de mindere rangen der maatschappij, de steeds schaarscher wordende verblijfplaatsen waar nog de godsvrucht woont, en zonder twijfel zal hij, ook bij den tegenwoordigen druk der tijden, de waarheid gestaafd vinden van dat woord des Bijbels: „Ik ben jong geweest, ook ben ik oud geworden, doch nimmer heb ik den regtvaardigen zien gebrek lijden, noch zijn zaad zoekende brood."

***

Onderwijs.

In een vorig nummer dezer courant waagden wij het een blik te werpen op den toestand der lagere volksklassen, en kwamen tot de slotsom, dat, voor zoover er redding mogelijk is, wij die eeniglijk verwachten van opregten godsdienstzin.

Deze is de vrucht der opvoeding. De opvoeding der mindere klasse en ten plattenlande bepaalt zich bijna alleen tot het onderwijs op de volksscholen. Wil men dus werken op den godsdienstzin, zoo behoort het lager-onderwijs ook te omvatten de kennis van het [illegible] noodige. Als onderwijsmethode volge men daarin [illegible] grooten meester: men kieze verhalen en gelijkenissen, [illegible] natuurlijke weetgierigheid der kinderen schenkt voor [illegible] luisterende ooren; de laat[illegible]

Schrijver dezes herinnert zich steeds dankbaar, hoe hij als kind *de Geschiedenis van Josef*, *van Wester*, als leerboek kreeg, en het moest kunnen oververtellen eer men hem een ander boek gaf; de daarin vervatte groote waarheden zijn hem in moeijelijke, twijfelachtige gevallen menigmaal te pas gekomen, en leeren hem nog dagelijks de zaken niet te beoordeelen naar de *uitkomst* maar naar *beginselen*.

Dezer dagen het volksboekje van *Heldring*, getiteld: *de Bedelknapen*, doorbladerende, trof het onze aandacht dit onderwerp, op eene eenvoudige en onderhoudende wijze, in levende voorbeelden te zien voorgesteld. Wij achten dat stukje der lezing overwaard voor allen die, met de gestelde beginselen instemmende, verlangen om daarbij te worden voorgelicht door ervarene en echte menschenvrienden. Onze bedoeling was het daarom iets bij te dragen, waardoor dit geschrift (*) meer mogt gelezen, onderzocht of getoetst en in toepassing gebragt worden, door zoo velen die het goede wel *willen*, en daartoe ook de middelen bezitten, maar de regte *wijze* niet kennen, en daardoor of werkeloos blijven of ter goeder trouw een dwaalspoor bewandelen, dat noodwendig op teleurstelling moet uitloopen.

Het zij ons vergund door een paar aanhalingen de strekking van dit boekje te doen kennen.

„Er is niets moeijelijker dan menschen te leiden, en dat alleen, om dat er niets moeijelijker is dan hun vertrouwen te winnen. Menschenliefde zonder godsdienst is eigenlijk — zelfs in hare heerlijkste gedaante — niets anders dan vertooning, schijn en zelfzucht. Menschenliefde, gegrond op het geloof, heeft slechts ten doel menschenzielen te behouden.

„Allen geldt het gebod: in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten; maar boven al uwen arbeid staat met [illegible] zal men leeren om het hoogere even, dat tot opschrift *de eeuwigheid* heeft, met oneindig [illegible] te zoeken.

„Er zijn twee wegen om rijk te worden: de eene is die, waar gij den zegen van *God* zoekt; de andere, waar gij dien van den *mensch* verwacht. Van den laatsten wordt gezegd: „vervloekt is de mensch die vleesch tot zijnen arm stelt." Van den anderen geldt de belofte: „dat hem alle dingen zullen medewerken ten goede." Dit woord maakt rijk. Die niets hooger stelt dan de liefde van God, ondervindt een onbegrijpelijken zegen.

„Het komt mij voor dat er bij kinderen van arme lieden eene andere rigting aan het lager-onderwijs gegeven moest worden. Deze kunnen gewoonlijk zeer weinig schoolgaan, en op de school leeren zij doorgaans niet anders dan in den Braven Hendrik, eenige vertelseltjes, een aardrijks- of geschiedkundig boekje lezen, maar van den Bijbel leeren zij niets. Zoo doende komen er naderhand vrij goede courantenlezers van, maar in het boek der boeken kunnen zij niet te regt. En als zij tot jaren gekomen zijn, en gelegenheid krijgen om naar de herberg te gaan, wordt dat nog zoo veel te erger.

„Het leeren is en blijft leeren. Hoe goed en noodig ook, het maakt geene godsdienstige menschen. De godsdienst is de zaak des harten en des levens. Voorbeeld en leering te zamen genomen met dagelijksche oefening, doen haar alleen ontstaan en toenemen.

„Kinderen zonder godsdienstige opvoeding en daarbij werkzaam gehouden, verkrijgen gewoonlijk een' wil, die nimmer met hunne overtuiging en toestemming gebroken wordt. Zij worden nog wel eens nuttige leden der maatschappij; maar zijn altijd zeer stijfhoofdig en moeijelijk te leiden."

Beproeft alle dingen en behoudt het goede.

(*) Uitgegeven te Arnhem, bij *G. van Eldik Thieme*; prijs 25 cent.

Landhuishoudkundige Courant.

De uitgever neemt de vrijheid om op nieuw dit weekblad aan allen, die belang stellen in den landbouw, aan te bevelen. Hoewel het groot aantal geabonneerden ten duidelijkste aantoont, dat de courant eene bestaande behoefte vervult en den goeden weg heeft ingeslagen, zoo blijft het evenwel, ter bereiking van het groote doel dat zij zich heeft voorgesteld, wenschelijk, dat een nog grooter aantal medelezers den uitgever in de gelegenheid stelt om zijn blad al meer en meer te volmaken. Een beknopt overzigt van hetgeen in het verloopen vierdejaar in de courant is opgenomen, moge ter aanbeveling verstrekken. In onderscheidene hoofd-artikels heeft de redactie zich beijverd om den tegenwoordigen toestand van den landbouw in Nederland te behandelen, en dien in zijne gebreken zoowel als in zijne deugden in het licht te stellen. De akkerbouw, de veeteelt en de boschbouw hebben elk hun beurt gehad. In een buitengewoon blad is, onder anderen, een zeer lezenswaardig opstel gegeven over vette koeijen en ossen hier te lande, hetgeen door een tweede over vette kalveren gevolgd zal worden. De zoo belangrijke vraag van het onderwijs in den landbouw is met vereischte volledigheid behandeld geworden. Van alle werken zonder onderscheid, die er ten aanzien van den landbouw hier te lande uitkomen, is en wordt voortdurend verslag gegeven, en jaarlijks zal in een uitgebreid register ook het hierin vermelde worden opgenomen; zoodat men telkens eene volledige index bezit op alles hoegenaamd wat er in Nederland betrekkelijk den landbouw is uitgegeven. Onder de rubriek *Berigten* wordt alle nieuws van den dag ten aanzien van onzen landbouw met de meeste zorg bijeenverzameld. Alle vergaderingen en zamenkomsten van [illegible] die er hier te lande plaats hebben, worden naauwkeurig aangekondigd en de programma's van alle tentoonstellingen en prijsuitschrijvingen medegedeeld. Reeds meer dan 260 verkoopingen van landgoed hier te lande, ter grootte van meer dan eenen bunder, zijn in de courant geannonceerd geworden, terwijl alle voorname verkoopingen van roerende voorwerpen van landbouw, over het geheele koningrijk, naauwkeurig worden opgenomen, waardoor dit blad eene groote waarde verkrijgt voor allen die bij koop en verkoop van landgoed en landbouwvoorwerpen belang hebben, en dus voor verkoopers en heeren notarissen in het bijzonder. Hierdoor is de courant ook uitnemend geschikt tot het plaatsen van aankondigingen, gelijk het steeds aangroeijend aantal annonces al meer en meer bewijst.

De Landhuishoudelijke Courant staat onder de hoofdredactie van dr. *J. Wttewaal*, welke door een aantal medehelpers, uit alle oorden van het vaderland, wordt bijgestaan.

Van haar verschijnt er wekelijks een nommer, terwijl er bij overvloed van stof niet geaarzeld wordt om buitengewone bladen, zonder verhooging van prijs, uit te geven. Het abonnement is in het viereljaar *f* 1,35 en vrachtvrij door het geheele rijk *f* 1,50. Enkele nommers, voor zoo ver de voorraad strekt, zijn verkrijgbaar voor *f* 0,15. Aankondigingen van acht regels en minder, worden geplaatst voor *f* 1,15; elke regel meer voor *f* 0,10, zonder afzonderlijke berekening van zegelregt. Alle brieven, in te plaatsen stukken en aankondigingen, gelieve men in te zenden aan de redactie, onder couvert van den uitgever *J. G. Meijer*, boekhandelaar te Arnhem. De bij de redactie niet bekende inzenders vrachtvrij. Exemplaren zijn ter inzage bij de uitgevers der Middelburgsche Courant.

ALGEMEEN.

Landverhuizing.

Volgens de *Staats-Courant* bedraagt het geheele aantal landverhuizers, die gedurende 1848 uit Nederland over zee zijn vertrokken, 2160 personen of 678 hoofden van huisgezinnen of op zichzelven staande personen, waarvan 100 welgestelden, 461 mingegoeden, 117 behoeftigen. Hiervan kwamen uit Noord-Braband 244 personen, Gelderland 350, Zuid-Holland 217, Noord-Holland 91, Zeeland 399, Utrecht 39, Friesland 91, Overijssel 218, Groningen 344, Drenthe 160, Limburg 7. Het getal Christelijk afgescheidenen bedroeg hiervan 169 personen; dat der R. Katholijken 157.

Onder de 678 vertrokken hoofden van huisgezinnen en enkele personen waren 90 arbeiders, 25 boerenknechts, 11 broodbakkers en winkeliers, 37 daglooners en linnenwevers, 15 dienstknechts, 16 dienstmeisjes, 18 kleermakers, 10 kooplieden, 111 landbouwers, 8 metselaars, 14 schoenmakers, 15 smids en smidsknechts, 47 timmerlieden en timmermansknechts, 6 verwers, 6 warmoezeniers, 8 wevers, 9 winkeliers, 63 zonder beroep of onbekend, 1 diamantzetter, 1 modewerkster, 2 onderwijzers, 1 rentenier, 3 school-onderwijzers, 1 student, 1 steendrukker enz. De ouderdom der landverhuizers was van 20 tot 60 jaren.

Er waren vertrokken: tot verbetering van stand en bestaan 384, terwijl ook verscheidene ten doel hadden om hun fortuin te verbeteren; 2 waren vertrokken om weinig te werken en veel te verdienen, 34 om godsdienstige meeningen, 18 om meerdere godsdienstvrijheid te verkrijgen, 3 uit zucht naar verandering, 23 om met anderen mede te gaan of reeds vertrokkenen te volgen, 14 wegens achteruitgang van zaken, 22 uit gebrek aan bestaan, 12 uit vrees voor armoede, 1 uit [illegible], 1 om te huwen, 1 uit vrees om schutter te worden, 2 om vervolging van schulden te ontgaan, 51 om onbekende redenen enz.

Een der vertrekkers had aan contanten *f* 1300, een *f* 1200, een *f* 1600, een *f* 1700, vier *f* 1000, een *f* 1500, een *f* 1700, een *f* 2000 enz. Een uit Zuid-Holland bezat *f* 5000 en een uit Limburg *f* 16000.

Rijks-Archieven in Belgie.

De *Emancipation* berigt, dat men thans bezig is met eene regeling der archieven des rijks, welke de historische nasporingen zeer zal bevoordeeligen; men rangschikt er namelijk in tijdrekenkundige orde de staatspapieren uit de 16de en de eerste helft der 17de eeuw, die men in boekdeelen bijeenzamelt en laat inbinden. Onder die documenten telt men: 4 deelen met brieven (waaronder veel eigenhandige) van WILLEM DEN ZWIJGER; 2 deelen met brieven tusschen GERARD VAN GROESBEEK (bisschop van Luik) en MARGARETHA VAN Oostenrijk, hertogin van Parma, en den hertog van Alba; 59 deelen met instructien en depeches der ambassadeurs; 12 deelen met instructien over de oorzaken en de bedrijvers der onlusten in de 16de eeuw; 6 deelen met papieren over den 10den en 20sten penning enz. Men berekent dat de geheele verzameling meer dan 500 deelen zal uitmaken.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

1849. No. 74.

BIJBLAD VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT

van Donderdag 14 Junij.

Ingezonden Stukken.

Pauperismus.

[H]et hooge belangstelling zal menig welgezinde in de Midd. [Cou]rant (no. 69) gelezen hebben het artikel over het Pau[peri]smus, waarin de schrijver op afdoende wijze grondige [...]etsen geeft van de verarming en derzelver oorzaak, en den zedelijken achteruitgang ook opmerkzaam, en tevens het eenige middel wijst, waardoor de toeneming dezer [maa]tschappelijke kwaal zoude kunnen worden gestuit. [H]et ongeloof, vreemd van de openbaring, of altijd zelfs [...] gewaande verlichting, welke in strijd zijn met hetgene [d]e leert, zoekt steeds de volmaaktheid der menschen [...] de ontwikkeling van hetgene men zijnen zedelijken aanleg [noe]mt, en waarvan men dan in deszelfs eindelijke consequen[tie] die perfectibiliteit van het menschelijk geslacht uit en [doo]r zichzelven verwacht.

[O]nderscheidene philosophen, ook der vorige eeuw, dweep[ten] met deze ongerijmdheid, waarop ook nog tegenwoordig [...]en steunen. Doch de ongenoegzaamheid; of laat ik liever [zeg]gen de verderfelijkheid dezer ongeloovige philosophie, [...] welke van die eener afgetrokkene zedeleer, zijn reeds [aan] het licht gekomen, en vinden, zoo als de schrijver te [rech]t oordeelt, eene schrikbarende oplossing in de schandalen [...] opstanden, met vertreding van alle gezag, waardoor half [Eu]ropa wordt geteisterd.

[D]at het menschelijk hart is verdorven geworden, van na[tuur]e afkeerig van het goede en geneigd tot het kwade, is [ee]ne leer niet uit de menschen maar het is het woord van [Go]ds openbaring, volgens hetwelk ook, alle goede gave van [bo]ven komt, en dus ook van daar alleen verwacht moet wor[den]; en alle zedelijke verbetering, welke niet langs dien weg [ge]zocht wordt, is een gebouw op een zandgrond opge[rig]ted en hetwelk bij het uitbreken van orkanen en water[str]oomen in puin storten zal.

Of, volgens den schrijver, de maatschappij van landbouw [...]en werkkring al of niet te buiten gaat, met bemoeijingen [...] onderzoek naar den toestand der arbeidende klasse, en [...]r de middelen tot verbetering van derzelver lot, willen [wij] nog niet beslissen, liever willen wij aannemen, dat dit [...], welks leden toch tot de Christelijke kerken be[ho]oren, [...] wel [...]s bepaald noch de verbetering van land[bo]uw en veeteelt, [...] [illegible] van alle [...]sheid en alle ook zedelijke welvaart aan te nemen, [...] [...]ne wet de koninklijke wijze: „het beginsel der wijsheid [...] [...]. Zonder dit toch, zouden de pogingen dier maat[sch]appij veel meer afbreken dan opbouwen. En wensche[lijk] is het, dat hetgene bij hare aanstaande algemeene ver[ga]deringen moge worden behandeld, de treffige blijken van [...] wijsheid drage.

De bovengedachte schrijver geeft onder anderen een be[...]grijken wenk daarin, dat men niet alle verbetering [...]p [...] pogingen van genootschappen moet laten aankomen, of [...]arvan zeer veel verwachten; en zekerlijk hebben die ge[noo]tschappelijke plannen en voornemens, in verhouding van [...]gene zij wel zouden doen verwachten, steeds weinig ge[...]ig. Een iegelijk werke dus al vast in zijne eigene omtrek[...]lijke omgeving, zijn huisgezin, zijne onderhoorigen enz., [...]t is ook de natuurlijke gang van alle ontwikkeling en le[ve]n. Niet ten onregte, helaas! vergelijkt de schrijver verder [...]t [...] christendom bij een legerkamp, dat [...]t binnen de [...] kerkgebouwen is teruggedrongen, [...]o dat [...] [illegible] [...]gegeven, zonder [illegible] [...]gelegd te hebben. [illegible] [maa]tschappij, want daardoor wordt [illegible] [...]rgend beginsel daaraan onttrokken. „Indien het zoutwas [smaa]keloos wordt, waarmede zal het gezouten worden, het deugt [ne]rgens meer toe.” ..... Vreeselijk beginnen dan ook de [...]ties daarvoor te boeten.

Moge men hierbij eens stilstaan, en, als eerlijk man, ook [...] het maatschappelijk leven, uitkomen voor hetgene men [...] voor kerkgaan en het waarnemen van andere kerkelijke gods[die]nstpligten en regten, betoont te erkennen; en alzoo, niet [...] binnen de kerk en helden op de straat, maar overal, [...] vereenigingen, ook in maatschappijen [va]n landbouw [illegible] Naam, welke ter za[lig]heid gegeven [illegible], dat de god[za]ligheid tot alle [illegible] arbeider in zijnen [...]derigen werkkring, zoo wel [illegible] in zijn vorste[lij]k gezag, tevredenheid en moed schept, dat zij were ver[li]chting des verstands geeft, den wil heiligt, en alle werk [...] wetenschap dienstbaar maakt aan de eer Gods en daarbij [oo]k tot welwezen der menschen. Dan zoude ook weder [ee]ne versche levenskracht de natien doorstroomen, de krank[hei]d der armoede worden geleniged en genezen, en de broei[ne]sten van ontevredenheid en oproer worden weggeruimd.

Indien iemand dit nog mogt betwijfelen, hij ga slechts [ro]nd en bezoeke, in de mindere rangen der maatschappij, [...] steeds schaarscher wordende verblijfplaatsen waar nog de [...] ... [illegible] ... ook bij den

kwamen tot de slotsom, dat, voor zoover er redding mo[ge]lijk is, wij die eeniglijk verwachten van opregten gods[dien]stzin.

Deze is de vrucht der opvoeding. De opvoeding der min[]dere klasse en ten platten lande bepaalt zich bijna alleen tot het onderwijs op de volksscholen. Wil men dus werken op den godsdienstzin, zoo behoort het lager-onderwijs ook te omvatten de kennis van het eenige noodige. Als onderwijs-methode volge men daarin onzen grooten meester: men kieze verhalen en gelijkenissen; de natuurlijke weetgierigheid der kinderen schenkt voor de eersten luisterende ooren; de laatsten scherpen de opmerkzaamheid en oefenen het nadenken. Schrijver dezes herinnert zich steeds dankbaar, hoe hij als kind de *Geschiedenis van Jozef*, van *Wester*, als leesboek kreeg, en het moest kunnen oververtellen eer men hem een ander boek gaf; de daarin vervatte groote waarheden zijn hem in moeijelijke, twijfelachtige gevallen menigmaal te pas gekomen, en leeren hem nog dagelijks de zaken niet te beoordeelen naar de uitkomst maar naar beginselen.

Dezer dagen het volksboekje van *Heldring*, getiteld: *de Bedelknapen*, doorbladerende, trof het onze aandacht dit onderwerp, op eene eenvoudige en onderhoudende wijze, in levende voorbeelden te zien voorgesteld. Wij achten dat stukje der lezing overwaard voor allen die, met de gestelde beginselen instemmende, verlangen om daarbij te worden voorgelicht door ervarene en echte menschenvrienden. Onze bedoeling was het daarom iets bij te dragen, waardoor dit geschrift (*) meer mogt gelezen, onderzocht of getoetst en in toepassing gebragt worden; door zoo velen die het goede wel willen, en daartoe ook de middelen bezitten, maar de regte wijze niet kennen, en daardoor of werkeloos blijven of ter goeder trouw een dwaalspoor bewandelen, dat noodwendig op teleurstelling moet uitloopen.

Het zij ons vergund door een paar aanhalingen de strekking van dit boekje te doen kennen.

„Er is niets moeijelijker dan menschen te leiden, en dat alleen, om dat er niets moeijelijker is dan hun vertrouwen te winnen. Menschenliefde zonder godsdienst is eigenlijk — zelfs in hare heerlijkste gedaante — niets anders dan vertooning, schijn en zelfzucht; [...]chappelijke, gegrond op het geloof, heeft slechts ten doel menschenzielen te behouden.

„Allen geldt het gebod: in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten; maar boven al uwen arbeid staat met [...] [illegible] Die steeds biddende zal men leeren om het hoogere eerst, dat tot opschrift de eeuwigheid heeft, met onvermoeide inspanning te zoeken.

„Er zijn twee wegen om rijk te worden; de eene is die, waar gij den zegen van God zoekt; de andere, waar gij dien van den mensch verwacht. Van den laatsten wordt gezegd: „vervloekt is de mensch die vleesch tot zijnen arm stelt.” Van den anderen geldt de belofte: „dat hem alle dingen zullen medewerken ten goede.” Dit woord maakt rijk. Die niets hooger stelt dan de liefde van God, ondervindt een onbegrijpelijken zegen.

„Het komt mij voor dat er bij kinderen van arme lieden eene andere rigting aan het lager-onderwijs gegeven moest worden. Deze kunnen gewoonlijk zeer weinig schoolgaan, en op de school leeren zij doorgaans niet anders dan in den Braven Hendrik, eenige vertelseltjes, een aardrijks- of geschiedkundig boekje lezen, maar van den Bijbel leeren zij niets. Zoo doende kunnen zij, onderhand vrij goede couranlezers van, maar in het boek der boeken kunnen zij niet te regt. En als zij tot jaren gekomen zijn, en gelegenheid krijgen om naar de herberg te gaan, wordt dat nog zoo veel te erger.

„Het lezen is en blijft leeren: Het goed en noodig ook, het maakt geene godsdienstige menschen. De godsdienst is de zaak des harten en des levens. Voorbeeld en leering te zamen genomen met dagelijksche oefening, doen haar alleen ontstaan en toenemen.

„Kinderen zonder godsdienstige opvoeding en daarbij werkzaam gehouden, verkrijgen gewoonlijk een wil, die nimmer met hunne overtuiging en toestemming gebroken wordt. Zij worden nog wel eens nuttige leden der maatschappij; maar zijn altijd zeer stijfhoofdig en moeijelijk te leiden.”

Bijvoegsel [...]

(*) Uitgegeven te Arnhem, bij G. van Eldik Thieme; prijs 25 cent.

Landhuishoudkundige Courant.

De uitgever neemt de vrijheid om op nieuw dit weekblad aan allen, die belang stellen in den landbouw, aan te bevelen. Hoewel het groot aantal geabonneerden ten duidelijkste aantoont, dat de courant eene bestaande behoefte vervult en den goeden weg heeft ingeslagen, zoo blijft het evenwel, ter bereiking van het groote doel dat zij zich heeft voorgesteld, wenschelijk, dat een nog grooter aantal medelezers den uitgever in de gelegenheid stelt om zijn blad al meer en meer te volmaken. Een beknopt overzigt van het-geen in het verloopen vierendeel in de courant is opgeno[men]

worden. De zoo belangrijke vraag van het onderwijs in landbouw is met vereischte volledigheid behandeld geworden. Van alle werken zonder onderscheid, die er ten aanzien van den landbouw hier te lande uitkomen, is een voortdurend verslag gegeven, en jaarlijks zal in een uitgebreid register ook het hierin vermelde worden opgenomen; zoo dat men tevens eene volledige index bezit op alles hetgeen wat er in Nederland betrekkelijk den landbouw is uitgegeven. Onder de rubriek *Berigten* wordt alle nieuws van dag tot dag aangaande onzen landbouw met de meeste zorg bijeenverzameld. Alle vergaderingen en zamenkomsten [va]n landhuishoudkundige maatschappijen, en alle markten die hier te lande plaats hebben, worden naauwkeurig aangekondigd en de programma's van alle tentoonstellingen en prijsuitschrijvingen medegedeeld. Reeds meer dan 250 koopingen van landgoed hier te lande, ter grootte van [...] dan eenen bunder, zijn in de courant geannonceerd geworden, terwijl alle voorname verkoopingen van roerende voorwerpen van landbouw, over het geheele koningrijk, naauwkeurig worden opgenomen, waardoor dit blad eene groote waarde verkrijgt voor allen die bij koop en verkoop van landgoed en landbouwvoorwerpen belang hebben, en dus [voor] verkoopers en heeren notarissen in het bijzonder. Hierdoor is de courant ook uitnemend geschikt tot het plaatsen van aankondigingen, gelijk het steeds aangroeijend aantal annonces al meer en meer bewijst.

De Landhuishoudkundige Courant staat onder de hoofdredactie van dr. *J. Wttewaall*, welke door een aantal medewerkers, uit alle oorden van het vaderland, worde bijgestaan. Van haar verschijnt er wekelijks een nommer, terwijl bij overvloed van stof niet gespaard wordt om bijvoegselen te bladen, zonder verhooging van prijs, uit te geven. De abonnement is in het vierdejaar ƒ 1,35 en vrachtvrij door het geheele rijk ƒ 1,50. Enkele nommers, voor zoo ver de voorraad strekt, zijn verkrijgbaar voor ƒ 0,15. Aankondigingen van acht regels en minder, worden geplaatst à ƒ 1,25, elke regel meer voor ƒ 0,10, zonder afzonderlijke berekening van zegelregt. Alle brieven, te plaatsen stukken en aankondigingen, gelieve men in te zenden aan de redactie, onder couvert van den uitgever *J. G. Meijer*, boekhandelaar te Arnhem. Die bij de redactie niet bekend zijn, zenders vrachtvrij. Exemplaren zijn ter inzage bij de uitgevers der Middelburgsche Courant.

ALLERLEI.

Landverhuizing.

Volgens de *Staats-Courant* bedraagt het geheele aantal landverhuizers, die gedurende 1848 uit Nederland over zijn vertrokken, 2160 personen of 678 hoofden van huisgezinnen of op zichzelven staande personen, waarvan welgestelden, 461 mingegoeden, 117 behoeftigen. Het kwamen uit Noord-Braband 444 personen, Gelderland [...], Zuid-Holland 217, Noord-Holland 91, Zeeland 299, [...] 39, Friesland 91, Overijssel 218, Groningen 344, [...] the 160, Limburg 7. Het getal Christelijk afgescheidenen bedroeg hiervan 169 personen, dat der R. Katholijken [...].

Onder de 678 vertrokken hoofden van huisgezinnen of enkele personen waren 90 arbeiders, 25 boerenknechts, broodbakkers en winkeliers, 37 daglooners en linnenwevers, 15 dienstknechts, 16 dienstmeisjes, 16 kleermakers, kooplieden, 111 landbouwers, 8 metselaars, 14 schoenmakers, 15 smids en smidsknechts, 47 timmerlieden en [tim]mermansknechts, 6 verwers, 6 warmoezeniers, 8 we[vers], 9 winkeliers, 63 zonder beroep of onbekend, 1 [...]zetter, 1 modewerkster, 2 onderwijzers, 1 rentenier, [...] schoolonderwijzers, 1 student, 1 steendrukker enz. De ouderdom der landverhuizers was van 20 tot 60 jaren.

Er waren vertrokken: tot verbetering van stand en [...] 384, terwijl ook verscheidene ten doel hadden om hun [...] tuin te verbeteren; 2 waren vertrokken om weinig te [...]ken en veel te verdienen, 54 om godsdienstige meeningen, 18 om meerdere godsdienstvrijheid te verkrijgen, [...] uit naar verandering, 23 om met anderen mede te gaan of vertrokkenen te volgen, 26 wegens achteruitgang van [...] [illegible] uit reislust, 1 om te huwen, [illegible] worden, 3 om vervolging [illegible], 5 onbekende redenen enz.

Een der vertrekkers had aan contanten ƒ 1300, een ƒ [...], een ƒ 1600, een ƒ 1700, vier ƒ 1000, een ƒ 1500, ƒ 1700, een ƒ 2000 enz. Een uit Zuid-Holland ƒ 5000 en een uit Limburg ƒ 16000.

Rijks-Archieven in België.

De *Emancipation* berigt, dat men thans bezig is met regeling der archieven des rijks, welke de historische sporingen zeer zal bevorderlijk zijn; men ingedeeld, [...] mogelijk in tijdrekenkundige orde de staatspapieren, uit den de eerste helft der 12de eeuw, die men in boekdeelen [...] zamelt en laat inbinden. Onder die documenten telt